

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ВОЛИНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС Нормативного освітнього компонента

**ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ТА
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ**

(назва освітнього компонента)

підготовки _____ бакалавра _____
(назва освітнього рівня)

спеціальності _____ 193 Геодезія та землеустрій _____
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____ Геодезія та землеустрій _____
(назва освітньо-професійної, освітньо-наукової / освітньо-творчої програми)

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компонента

«ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 19 Архітектура та будівництво, спеціальності 193 Геодезія та землеустрій, за освітньо-професійною програмою Геодезія та землеустрій.

Укладач: Новосад О. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: _____
МЕЛЬНИК

Олександр

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри Економічної та соціальної географії

протокол № 1 від 27 серпня 2024р.

Завідувач кафедри:

Тарас ПОГРЕБСЬКИЙ

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	Галузь знань <u>19 Архітектура та будівництво</u> Спеціальність <u>193 Геодезія та землеустрій</u> Освітньо-професійна програма <u>Геодезія та землеустрій</u> Освітній рівень: <u>Бакалавр</u>	Нормативна
		Рік навчання – 2
		Семестр – 3-й
Кількість годин/кредитів 120 год./ 4 кредити		Лекції – 36 год.
		Практичні (семінарські) – 36 год. Лабораторні – 0 год. Індивідуальні – 0 год.
		Самостійна робота – 40 год.
		Консультації – 8 год.
Індивідуальна робота: +		<u>Форма контролю:</u> <u>залік - 3 семестр</u>
Мова навчання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Новосад Оксана Володимирівна

Науковий ступінь - кандидат економічних наук

Посада – доцент кафедри економічної та соціальної географії

Контактна інформація викладача: (м. т. 0505614037, Novosad.Oksana@vnu.edu.ua) Дні занять (<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>)

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу.

Освітній компонент ««Інвестиційний аналіз та фінансово-економічна діяльність»» належить до переліку нормативних освітніх компонентів за освітнім ступенем «Бакалавр» галузі знань 19 – Архітектура та будівництво спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій освітньо-професійної програми «Геодезія та землеустрій».

Вивчення даного ОК передбачає формування здобувачами освіти теоретичних знань і практичних навичок у сфері фінансово-економічної діяльності та інвестиційного аналізу: від теоретичних основ функціонування фінансів підприємства, прогнозування та планування ведення економічної та інвестиційної діяльності, визначення методів і прийомів до

особливостей здійснення бізнес-планування будь-якого інвестиційного проекту. **2.**

Пререквізити

Освітні компоненти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної дисципліни: “Інформаційні технології в галузі знань”, “Вища математика”, тощо.

3. Постреквізити

Освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення дисципліни “Інвестиційний аналіз та фінансовоекономічна діяльність”: “Оцінка об’єктів нерухомості”, “Грошова оцінка земель”, “Земельне право”, тощо.

Мета освітнього компонента “Інвестиційний аналіз та фінансово-економічна діяльність” – дати майбутнім фахівцям з геодезії та землеустрою знання суті та механізму управління інвестиційними процесами та фінансово-економічною діяльністю суб’єктами господарювання.

Основні **завдання** освітнього компонента “Інвестиційний аналіз та фінансовоекономічна діяльність” полягають у формуванні в студентів теоретичної бази, необхідної для вільного використання фінансових та інвестиційних інструментів; виробити вміння оцінювати й аналізувати фінансову політику та інвестиційні портфелі; навчити обґрунтовувати доцільність реальних інвестиційних проектів; визначати основні показники ефективної діяльності господарюючих суб’єктів

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми студенти повинні **знати**:

- основні поняття та категорії інвестиційного аналізу та фінансово-економічної діяльності, класифікацію проектів за основними ознаками;
- порядок підготовки проектно-кошторисної документації, зокрема, складання бізнесплану та техніко-економічного обґрунтування проекту;
- особливості ведення фінансово-економічної діяльності та складання й аналізу фінансового плану інвестиційного проекту;
- принципи організації бюджетування капіталу на промислових підприємствах та у фінансово-кредитних установах;
- методологію ведення фінансово-економічної діяльності і прийоми комплексного аналізу та експертизи інвестиційних проектів за основними напрямками оцінки проектних рішень;
- основні критерії і методичні засади аналізу інвестиційної привабливості альтернативних проектів;
- особливості аналізу ризиковості та конкурентоспроможності господарюючих суб’єктів;
- методи аналізу та оптимізації портфеля інвестицій.

На основі отриманих знань студент повинен **вміти**:

- розробляти бізнес-плани проектів реальних інвестицій, зокрема, аналізувати та складати фінансовий план інвестиційного проекту;
- здійснювати розрахункове обґрунтування ефективності ведення фінансовоекономічної діяльності та інвестиційних проектів за основними критеріями, визначеними у міжнародній практиці;
- здійснювати аналіз беззбитковості;
- здійснювати якісну та кількісну оцінку ризиків інвестиційних проектів та діяльності фінансових установ;

- здійснювати оцінку маркетингової стратегії, доцільності використання технології, екологічної безпеки, соціальної та інституціональної життєздатності, фінансової та економічної привабливості проекту;
- приймати оптимальні рішення в умовах невизначеності, ризику, обмеженості ресурсів, наявності альтернативних проектів з різними строками, умовами реалізації та джерелами фінансування;
- застосовувати програмні засоби комп'ютерної техніки для обґрунтування ефективності інвестиційних проектів і їх оптимізації.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення освітнього компоненту здобувачі вищої освіти оволодіють такими **компетентностями**:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність працювати автономно.

ЗК08. Здатність працювати в команді.

ЗК09. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, а також в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК01. Здатність застосовувати теорії, принципи, методи фізико-математичних, природничих, соціально-економічних, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

СК03. Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності.

СК08. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням вимог професійної і цивільної безпеки, охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних аспектів.

СК10. Здатність здійснювати моніторинг та оцінку земель.

Програмні результати навчання (РН):

РН1. Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.

РН2. Організовувати і керувати професійним розвитком осіб і груп.

РН3. Доносити до фахівців і нефаківців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію.

РН4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.

РН5. Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

РН14. Планувати складну професійну діяльність, розробляти і реалізовувати проєкти у сфері геодезії та землеустрою за умов ресурсних та інших обмежень.

РН15. Розробляти і приймати ефективні рішення щодо професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, у тому числі за умов невизначеності.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекцій	Практичні роботи	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи інвестиційного аналізу. Оцінка вартості інвестиційних проєктів						
Тема 1. Зміст та структура «Інвестиційного аналізу». Сутність та класифікація інвестицій. Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності.	6	2	2	2		О, ДС /2
Тема 2. Етапи інвестиційного процесу. Інвестиційна стратегія та портфель інвестицій.	6	2	2	2		О, ДС /2
Тема 3. Ринок інвестицій та його кон'юнктура. Інвестиційна привабливість об'єктів ринку інвестицій	6	2	2	2		О, ДС /2
Тема 4. Реальні інвестиції та визначення їх ефективності. Інноваційні та інтелектуальні інвестиції	7	2	2	2	1	О, ДС /3 РМГ
Тема 5. Фінансові інвестиції та оцінка їх ефективності. Венчурні та тезавраційні інвестиції.	7	2	2	2	1	ДС, О /3 РМГ
Тема 6. Фінансування інвестиційної діяльності: етапи, джерела, методи. Вартість інвестованого капіталу.. Іноземні інвестиції	7	2	2	2	1	ДС, О/3 РМГ
Тема 7. Зміст, форма та порядок розробки інвестиційного проєкту. Класифікація інвестиційних проєктів. Життєвий цикл інвестиційного проєкту.	6	2	2	2		ДС, О/3 РЗ

Тема 8. Методи оцінювання ефективності інвестиційних проєктів	9	2	2	4	1	ДС, О/3 РЗ
Тема 9. Управління інвестиційною діяльністю. Стимулювання та регулювання інвестиційної діяльності.	6	2	2	2		ДС, О/3
Контрольна робота №1						КР/20
Разом за модулем 1	60	18	18	20	4	24
Змістовий модуль 2. Фінансово-економічна діяльність підприємств та складові її ефективності						
Тема 10. Сутність фінансово-економічної діяльності підприємства та складові її ефективності Управління фінансово-економічною діяльністю підприємств. Роль планування та прогнозування.	6	2	2	2		ДС, О/3 РМГ
Тема 11. Ресурсний потенціал підприємства та його використання у фінансово-економічній діяльності	8	2	2	4		ДС, О/3
Тема 12. Показники результативності фінансовоекономічної діяльності підприємств. Рентабельність. Прибуток. Собівартість.	15	4	4	6	1	ДС, О/4 РЗ
Тема 13. Земля – першооснова фінансово-економічної діяльності підприємств. Вартість землі та особливості оцінки земельних ділянок в умовах трансформаційних перетворень сьогодення.	7	2	2	2	1	ДС, О/3 РМГ
Тема 14. Сутність та методи нормативної грошової оцінки земель (землі сільськогосподарського призначення, несільськогосподарського призначення та землі населених пунктів)	11	4	4	2	1	ДС, О/3 РМГ
Тема 15. Експертна грошова оцінка земельних ділянок та методи її проведення	13	4	4	4	1	ДС, О/3 РЗ
Контрольна робота №2						КР/20
Разом за модулем 2	60	18	18	20	4	16
Індивідуальна робота						20
Всього годин / Балів	120	36	36	40	8	100

**Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, О – опитування, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.*

Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота студентів вважається виконаною, якщо її завдання здані у визначені терміни та повністю розкривають тематику запитань.

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв’язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, модульний контроль за допомогою тестування, залік.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

У разі відсутності студента на практичних (семінарських) заняттях з об'єктивних причин, він має право виконати завдання, передбачені планом семінарських занять, і одержати відповідні оцінки. Відпрацювання пропущених занять має відбутися до останнього практичного (семінарського) заняття, а також можливо, у час передбачений графіком консультацій викладача.

Неформальна освіта при викладанні ОК

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (<https://is.gd/nXHaf0>)

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах, тощо) за тематикою, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://is.gd/LZPRWf>)

Поточний контроль: усне опитування на практичних заняттях / семінарах, розв'язування типових задач, завдань, що потребують творчої відповіді та умінь синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Контроль знань освітнього компонента: у формі двох контрольних робіт за темами змістовних модулів.

Підсумковий контроль: здійснюється за результатами поточного контролю, двох контрольних робіт та індивідуального завдання, в діапазоні від 0 до 100 балів.

Якщо у підсумку виконання всіх видів робіт з даного освітнього компонента студент набирає не менше 60 балів, то даний бал може бути зарахований як підсумкова оцінка з освітнього компонента. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік за другою відомістю.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за дві контрольні роботи, які проводяться у формі теоретичних та практичних завдань, або у формі тестових завдань і оцінюються у 20 балів кожна (максимум за модульний контроль – 40 балів), виконання завдань тем змістових модулів - поточний контроль (максимум – 40 балів) та індивідуальне завдання – 20 балів.

Залік із дисципліни «Інвестиційний аналіз та фінансово-економічна діяльність» буде проводитись у формі теоретичних та практичних завдань, або у формі виконання тестових завдань. На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та умінь синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Боярко І.М., Гриценко Л.Л. Інвестиційний аналіз: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 400 с.
2. Верба В.А., Загородніх О.А. Проектний аналіз: підручник. К.: КНЕУ, 2000. 322 с.
3. Гуторов О.І. Інвестиційний менеджмент: курс лекцій. Харк. нац. аграр. ун-т. Харків. 2014. 203 с. 4. Загородній А. Менеджмент реальних інвестицій: Навч. посібник. Київ: Знання, 2000. 209 с.
5. Інвестиційний аналіз: підручник / А.А. Пересада, Т.В. Майорова, С.В. Онікієнко та ін.

- 2-ге вид., перероб. та доп. Кер. авт. кол. і наук. ред. А.А. Пересада. К.: КНЕУ, 2008. 544 с.
6. Інвестування. Конспект лекцій для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 0305 Економіка і підприємництво / Н.М. Штефан. Д.: Національний гірничий університет, 2013. 77 с.
 7. Козаченко Г.В., Антіпов О.М., Ляшенко О.М., Дібніс Г.І. Управління інвестиціями на підприємстві. К.: Лібра, 2004. 368 с.
 8. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник. К.: «Центр навчальної літератури», 2004. 376 с.
 9. Пересада А.А., Коваленко Ю.М., Онікієнко С.В. Інвестиційний аналіз: Підручник. К.: КНЕУ, 2003. 485 с.
 10. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. - Київ: Лібра, 2002. 472 с.
 11. Примак Т. О. Економіка підприємства : навч. посіб. К. Вікар, 2011. 580 с.
 12. Протопова В. О., Полонський А.Н. Економіка підприємства : навч. посіб. К. ЦУП, 2003. 220 с.
 13. Сазонець І.Л. Інвестування: підручник для ВНЗ / І.Л. Сазонець, В.А. Федорова. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 311 с.
 14. Татаренко Н.О. Теорії інвестицій: Навч. посібник/ Н.О.Татаренко, А.М.Поручник.- Київ, 2000. 159 с.
 15. Удалих О.О. Управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 292 с.
 16. Юрій Е. О., Корбутяк А. Г., Ковальчук Н. О., Гаватюк Л. С., Сокровольська Н. Я. Фінанси підприємств у схемах і таблицях: навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 111 с.

Додаткова література

1. Балацький О. Ф. Управління інвестиціями: навч. Посібник. Суми : Університетська книга, 2004. 231 с.
2. Бланк И. А. Управление инвестициями предприятия / И. А. Бланк. – Київ : Ника-Центр, Эльга, 2003. 480 с.
3. Вовчак О. Д. Інвестування: навч. Посібник. Київ : Новий Світ-2000, 2008. 544 с.
4. Коюда В. О. Основи інвестиційного менеджменту: навч. Посібник. Київ : Кондор, 2008. 338 с.
5. Кублікова Т. Б. Інвестиції на ринку цінних паперів : підручник. Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. Одес. регіон. ін-т держ. упр. Одес. держ. екон. ун-т. ОРІДУ, НАДУ, 2006. 424 с.
6. Матійчук Л., Новосад О., Шабала О., & Павлова О. (2023). Політика інвестування в «зелену енергетику» в Україні під час воєнного стану. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, 314(1), 301-307. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023314-1-46>
7. Новосад О., Павлов К., Опашнюк Ю., Березюк М., Коритко М. Управління інноваційними проєктами на ринку ІТ - послуг за умов змін та ризиків сучасності. Енергозбереження, Енергетика, Енергоаудит. Серія "Економіка" №2(192). 2024. С. 7790. URL: <http://eee.khpi.edu.ua/article/view/307042>.
8. Новосад О.В., Павлова О.М., Мурзіна А.В. та ін. Розвиток підприємництва у сфері ІТбізнесу за умов змін та комунікацій. Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. 2024. № 2. С. 124-130. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-2-23> <http://apie.org.ua/uk/rozvitok-p%D1%96dpri%D1%94mnitctva-sfer%D1%96->

[%D1%96tb%D1%96/](#) 9. Оксана Новосад, Костянтин Павлов, Назар Семенов, Юлія Вознюк, Юлія Міщук.

Кон'юнктура ринку житлової нерухомості України у довоєнний та воєнний періоди. Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. № 5(195) (2024). DOI:

<https://doi.org/10.20998/2313-8890.2024.05.06> <http://eee.khpi.edu.ua/article/view/309620>

10. Семенов А. Г. Розвиток ринку цінних паперів як джерела залучення інвестицій. Клас. приват. ун-т. Запоріжжя : КПУ, 2009. 188 с.
11. Федоренко В. Г. Інвестування: навч. посіб. Київ : Алерта, 2008. 448. с.
12. Фінансово-економічна діяльність. Методичні рекомендації для практичних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 193 “Геодезія та землеустрій” денної форми навчання. Миколаїв. 2018. 20 с.